Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. №123 TUESDAY, JUNE 30 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 30-го ЧЕРВНЯ 1998 р. Ч. 123 РІК CV

Л. Кучма настроєний далі терпіти парлямент

Київ. — Президент Леонід Кучма заявив 25-го червня, що не має наміру розпускати Верховну Раду, незважаючи на те, що праця її паралізована безуспішними спробами обрати голову.

Виступаючи перед представниками реґіональної преси — слухачами семінару „Економічна стабілізація в Україні — проблеми та перспективи" — Президент підкреслив також важливість співпраці з Міжнародним валютним фондом і сказав, що фінансовій кризі в Україні можна буде запобігти, але для цього потрібно, щоб Верховна Рада прийняла його законодавчий пакет.

„І якщо парлямент не захоче знову пограти в гру „хто головний в країні", то ми переживемо цю кризу, більш-менш без суттєвих втрат пройдемо цей етап", — сказав Л. Кучма. Президент також зазначив, що без співпраці з Міжнародним валютним фондом „не працює Світовий банк", який, за його словами, надає найдешевші позички — 6-7 відс. з відкладенням платежів на 15-20 років.

„Нам сьогодні як ніколи потрібні запозичення під цінні папери на зовнішньому ринку, бо вони дешевші. Ми за рахунок дешевих зовнішніх запозичень вирішимо проблему наших дорогих внутрішніх запозичень", — сказав Президент, додавши, що на внутрішні запозичення припадає 72 відс. Л. Кучма підкреслив, що жодна міжнародна фінансова установа не прийде в Україну, якщо Уряд діятиме непередбачувано. А без зовнішньої підтримки, особливо прямих інвестицій в економіку, сказав він, Україна з фінансової кризи не вийде.

Разом з тим Президент зазначив, що вирішення економічних проблем залежить від самих українців. „Якщо ми минулого року через те, що прийняли бюджет тільки в середині року, не отримали жодного кредиту від Міжнародного валютного фонду та Світового банку (всі з остереженням дивились на те, що у нас відбувається), то це вина тільки наша з вами, і нікого більше іншого, — підкреслив Л. Кучма. — І звинувачувати тут Міжнародний валютний фонд ні в якому разі не можна".

Президент також повідомив, що дав доручення Міністерству Інформації створити в Україні загальнонаціональну газету. За його словами, „чорна преса" різко впала у тиражах, через те, що „читач скучив за правдою".

Л. Кучма прийняв делеґацію Франції

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма прийняв делеґацію Ради національного патронату Франції, на чолі з Мішелем Прешем. До складу делеґації Ради увійшли французькі підприємці, які вже давно працюють на ринку України.

Президент України наголосив, що для України таке співробітництво є дуже важливим, адже в час будівництва спільного европейського дому Україна не повинна стояти біля воріт, а разом з іншими европейськими народами має будувати об'єднану Европу.

Члени французької делеґації висловили своє розуміння ситуації в Україні. Умови для співпраці України і Франції вони вважають цілком сприятливими.

Л. Кучма також зустрівся з президентом голляндського банку "INJ-Group" Кукуном Теппендом, що входить у п'ятірку найбільш авторитетних інвестиційних банків світу. Зустріч відбулася з нагоди відкриття цим банком офіційного представництва в Україні.

Кукун Теппенд підкреслив, що голляндські фінансисти, які працюють в Україні вже чотири роки, беручи участь у 18 проєктах, "прийшли надовго і зацікавлені у плідній співпраці".

За словами Л. Кучми, Україна особливо зацікавлена у двох напрямах співробітництва: випуску евроoблігацій та участі в інвестиційній діяльності. Мається на увазі випуск евроoблігацій на 1,5-2 блн. дол. терміном до семидесяти років, що будуть продаватися в Европі.

У Франції піднімає голову расизм

Париж. — Комісія Ради Европи у справах міжнаціональних взаємин оприлюднила звіт, з якого випливає, що у Франції не тільки все активніше проявляє себе расизм, але що держава навіть не пробує з цим злом боротися.

Головною ціллю дискримінації і расової нетерпимости у Франції є мусулманська етнічна громада. Але також з кожним роком посилюється вплив антисемітизму.

Особливо у звіті підкреслюється деструктивну діяльність у французькому суспільстві Національного Фронту на чолі з запеклим расистом і антисемітом Лє Пеном: „Це одна з найсильніших і найбільш організованих ультраправих партій в Европі, чия ідеологія відверто збудована на расизмі і ксенофобії".

У звіті гостро критикується французький уряд за неприєднання Франції до хартії про мови реґіонів та національних меншин, а також до конвенції про захист національних меншин.

У Китаї Президент наголошує слово „свобода"

Пекін. — Президент Билл Клинтон закінчив своєї відвідини у Пекіні, столиці Китаю, в понеділок, 29-го червня, промовою до студентів Пекінського університету, в якій підкреслив, що особиста свобода є „мандатом XXI-сторіччя". Він також зазначив, що ЗСА не мають наміру накидати Китаєві чи будь-якій іншій країні свого розуміння, яким має бути їхнє суспільство, але окремо наголосив: „Ми переконані в тому, що деякі права є всесвітні, бо я вірю, що у всіх людей є бажання бути трактованими гідно, мати можливість висловити свою думку, вибирати своїх провідників, спілкуватися, з ким їм довподоби та молитися як, де та коли їм подобається".

Після переповнених двох кінцевих днів тижня, публічних і приватних розмов з президентом Жіянґ Земіном і участи у відправі в найбільшій протестантській церкві У Пекіні, офіційні чинники ЗСА назвали університетську промову президента прямим звернениям до китайського народу. Бо виступаючи перед студентами цього найбільш престижевого університету, Б. Клинтон намагався заторкнути своїми словами не тільки офіційні провідні кола Китаю, але нове покоління його провідників, які в майбутньому будуть надавати форми цій найбільш густо заселеній країні земської кулі. Пекінський університет, який цього року буде обходити своє 100-ліття, завжди був центром, де оформлювалися думки успішних політичних змін у китайській політиці.

Крім того, Президент зазначив, що " у часі глобальної комунікації, свобода є могутньою машиною прогресу, а найбільше джерело сили Китаю знаходиться в думках і серцях його громадян, тому це є тільки на корисіть вашої країни та цілого світу, щоб цим думкам дати свободу досягнути їхнього повного потенціялу".

У загальному, цю частину візити президента Б. Клинтона можна назвати успішною, навіть коли критики твердять, що він заделікатно поводився супроти своїх господарів з наголошенням прав людини.

З Пекіну Президент від'їхав до Шангаю.

Франція і Голландія разом боротимуться проти злочинности

Гаґа, Голландія. — У Гаазі підписано угоду про французько-голляндське співробітництво у ділянці безпеки та охорони громадського порядку. Зі сторони Франції договір підписав міністер внутрішніх справ Жан-П'єр Шевенман, зі сторони Голляндії — керівник департаменту внутрішньої політики Ганс Дейкстал і міністер юстиції Вінні Сордраґер.

Ця важлива угода входить у систему багатосторонніх домовлень в рамках Европейського союзу і Ради Европи. Вона передбачає поглиблення співробітництва і обміну інформаціями правоохоронних органів двох країн у боротьбі з тероризмом, контрабандою наркотиків, організованою злочинністю, фінансовими зловживаннями, нелеґальною іміграцією.

Хоч Франція і Голляндія мають немало відмінностей у наставленнях, все ж їх об'єднує усвідомлення доцільности спільних зусиль, в тому числі й

(Закінчення на стор. 5)

О. Мороз не відмовляється від участи у президентських виборах

Київ (УНІАР). — На сесії Верховної Ради України зі своєю передвиборчою програмою виступив кандидат на пост голови ВР, лідер Соціялістичної Партії Олександер Мороз. Основну частину виступу він присвятив таким категоріям, як чесність і порядність під час виборів спікера і в український політиці взагалі.

На запитання Дмитра Павличка (НРУ) щодо можливої участи у президентських виборах О. Мороз відповів: "Щодо президентських виборів... ну що ж, готуйте команду, якщо вона мене підтримає, то я про це, може, подумаю. Я ще ніде і ніколи не заявляв про свої наміри бальтоватися в Президенти. Думаю, що це дуже некоректно за півтора року заявляти про свої наміри зайняти це крісло. Президент може бути шановною людиною, але я категорично проти ажіотажу навколо цієї високої посади. На жаль,склалося так, що в нас оточення Президента керує державою, а серед цього оточення інтереси України стоять ледве не на десятому місці, щоє вкрай небезпечним".

Вибори голови ВР вкотре не відбулися

Київ (УНІАР). — У Верховній Раді України 15 черга виборів голови закінчилася без успіху.

До бюлетенів для таємного голосування було внесено кандидатури Валентина Зубова, Ігоря Квятковського та Олександра Мороза.

Із 440 депутатів участь у голосуванні взяли 225. Тобто, не було кворуму і вибори визнано недійсними. Парляментаристи лише підтримали пропозицію депутата від фракції "Громада" Володимира Альохіна доручити підготовчій групі разом із Погоджувальною радою фракцій визначитися стосовно внесення до порядку денного питання змін до правильника ВР України щодо процедури обрання Голови ВР України.

Далі Верховна Рада почала працювати в закритому режимі. Через годину, з огляду на відсутність продуктивности, довелося оголосити перерву до 26-го червня.

Обмежують бюджетні видатки Криму

Симферопіль (УНІАР). — Одним з найважливіших питань, що обговорювалися на засіданні Ради Міністрів Автономної Республіки Крим 23-го червня, було виконання указу Президента України Леоніда Кучми з 21-го січня 1998 р. про введення режиму твердого обмеження бюджетних видатків та інших державних витрат, забезпечення надходжень до бюджету і попередження фінансової кризи.

Ухвалено рішення, що вимагає від керівників міністерств, республіканських комітетів, міських виконавчих комітетів і районних державних адміністрацій зобов'язати підлеглі їм установи обмежити видатки.

Парляментаристи отримали проєкт постанови про позафракційних депутатів

Київ (УНІАР). — У п'ятницю, 26-го червня, депутати Верховної Ради України отримали проєкт постанови про депутатську групу позафракційних народних депутатів України.

Проєкт внесли позафракційні депутати Володимир Бондаренко, Сергій Головатий, Валентина Гошовська, Володимир Діброва, Микола Агафонов, Ігор Осташ і Ярослава Стецько.

Автори проєкту пропонують: доповнити частину першу статті 4.2.1. Правильника ВР України положенням, що народні депутати України, які не входять докладу депутатських фракцій, можуть об'єднатись у депутатську групу позафракційних, що має однаковий статус із фракцією, якщо до її складу входить не менше, як 14 депутатів; у постанові ВР України з 14-го травня 1998 року про погоджувальну раду депутатських фракцій пункт

(Закінчення на стор. 5)

Започатковано українсько-англійський проєкт

Київ (УНІАР). — "Права людини є основним питанням міжнародної політики кінця XX — початку XXI століть", — заявив міністер закордонних справ Великої Британії Дуглас Гендерсон на пресконференції в Українській Правничій Фундації щодо започаткування українсько-англійського проєкту "Права людини: від декларації до реальности".

Проєкт підготував Український Центр прав людини разом з амбасадою Великої Британії в Україні. Зазначений проєкт визнано одним з найкращих на конкурсі, який оголосив фонд "Права людини".

Для здійснення проєкту в Україні уряд Великої Британії виділив 100,000 дол.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗА ГАЗ УКРАЇНА РОЗРАХУЄТЬСЯ

КИЇВ. З робочою візитою в Україні перебуває керівник російського акціонерного товариства "Газпром" Рем Вяхірєв. Під час зустрічі 24-го червня з перший віце-прем'єр-міністер України Анатолій Голубченко пообіцяв, що до кінця року Україна розрахується з Росією за газ. Борг України за російський газ становить понад 1 блн.дол. З Р. Вяхірєвим також зустрілися Президент Л. Кучма та прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко.

СУДЖЕННЯ І. КВЯТКОВСЬКОГО ПРО ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Сесія Верховної Ради України продовжує обирати керівників парляменту. Один з кандидатів, член ПЗУ Ігор Квятковський, на запитання щодо відносин між Верховною Радою і Президентом, зазначив: "Факт, коли днями Президент перервав одну зі своїх закордонних поїздок, викликаний не бажанням голови держави навести порядок в Україні, а бажанням чіткіше проконтролювати процес блокування Верховної Ради".

БЕЗ ПРОКУРОРА НЕ РОЗІБРАТИСЬ

КИЇВ. — Кандидат на пост голови ВР член фракції СДПУ(о), кандидат юридичних наук Сергій Пересунько у своїй промові акцентував увагу на проблемі законотворчого процесу в парляменті. Зокрема, він зазначив: "Нові закони, ухвалені Верховною Радою попереднього скликання, схожі на триста новеньких автомобілів "Жигулі", які неможливо завести, оскільки в одного не вистачає колеса, в іншого — гальм, у третього — мотору". Пересунько висловився за невідкладну підготову й ухвалення нової редакції закону про власність. Він особливо наголосив на чіткому законодавчому врегулюванні поняття і права державної власности. На думку Пересунька, "тільки шляхом ухвалення й виконання стабільних законів можна побудувати сильну і могутню державу". Говорячи про вдосконалення законодавчого процесу, Сергій Пересунько запропонував невідкладно розробити й ухвалити концепцію розвитку законодавства України. Щодо ж до самої Верховної Ради, то, на думку промовця, доцільно було б ввести посаду прокурора, який став би офіційним опонентом кожному законопроєктові, що розглядається в парляменті.

ФРАНЦУЗЬКІ ПІДПРИЄМЦІ ЗУСТРІЛИСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ УСПП

КИЇВ. — В Україні перебуває велика група підприємців та фінансистів із Франції, яка вивчає можливості розширення двосторонніх ділових контактів. У складі групи французьких ділових кіл — представники фірм з аеронавтики, міжнародних перевезень, телекомунікацій, будівництва, енергетики, харчової промисловости, кілька банкірів. Під час зустрічі з президентом УСПП, народним депутатом України Анатолієм Кінахом, обговорено можливість дальшої співпраці. У ході розмови порушувались конкретні напрями можливого економічного співробітництва. Аналогічну поїздку підприємців України до Франції заплановано на вересень.

УНА-УНСО ХОЧЕ ПОВЕРНУТИ УКРАЇНІ СТАТУС ЯДЕРНОЇ ДЕРЖАВИ

ЛЬВІВ. — Керівник львівської обласної організації Української Національної Асамблеї (УНА) Андрій Шкіль сподівається, що коли УНА прийде до влади, Індія допоможе повернути Україні статус ядерної держави. За його словами, націоналісти отримали з канцелярії індійського прем'єра лист подяки у відповідь на свою вітальну телеграму у зв'язку з успішним проведенням випробувань ядерної зброї, яку надіслали урядові Індії два тижні тому. У посланні до індійського уряду керівники УНА-УНСО писали, що "тільки завдяки ядерній зброї буде встановлено вічний мир між ворогуючими країнами".

СТВОРЮЮТЬСЯ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В РАЙОНАХ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Рада Міністрів Автономної Республіки Крим розглянула питання, як виконується постанова Кабінету Міністрів України з 30-го квітня 1998 р., ч. 592, про систему органів юстиції. Згідно з цією постановою, голови районових державних адміністрацій і міські голови мають спільно з Головним управлінням юстиції Міністерства Юстиції України в АРК створити районні, районні в містах і міські управління юстиції. До 1-го серпня спільно з Фондом державного майна АРК вирішити питання про їх розміщення, а також сприяти Головному управлінню юстиції Міністерства Юстиції України в Криму при створенні управлінь.

ОБМЕЖУЮТЬ ЗБИРАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

СИМФЕРОПІЛЬ. — На засіданні Ради Міністрів АРК ухвалено постанову, якою встановлено межу на використання недерених рослинних ресурсів. Здебільшого це стосується збирання лікарських рослин. Постанову схвалено для виконання закону про охорону довкілля.

Змінюють митний закон

Київ (УНІАР). — Під час реєстрації депутати отримали документ під назвою "Обґрунтування щодо створення Комітету Верховної Ради України з питань податкової політики та митного законодавства".

У документі за підписом голови фракції Народно-Демократичної Партії Анатолія Матвієнка сказано: "Для стабілізації економіки, виходу з економічної кризи, призупинення процесів її 'тінізації', необхідно виробити виважену податкову і митну політику. Тепер в Україні проводиться реформування органів виконавчої влади. Складовою частиною якої є реорганізація державних податкової та митної служб. Цей процес потребує ефективного правового забезпечення. У ВР минулого скликання не було створено відповідного органу, який координував би вироблення податкової та митної політики і належним чином керував законодавчим процесом із цих питань".

На думку автора, викладене обумовлює створення у парляменті комітету з питань податкової політики і митного законодавства.

Прикордонник застрілив п'ятьох своїх товаришів

Симферопіль. — 25-го червня вояк однієї з прикордонних застав Криму застрілив п'ятьох товаришів по службі і зник з місця злочину.

Згідно з Міністерством Оборони, подія сталася на військовій базі біля Алупки. Вадим Собко, призваний на службу минулої осені, розстріляв командира застави, сержанта і трьох рядових вояків. Потім він утік у гори, прихопивши зі собою автомат Калашникова і боєприпаси.

На місце події приїхали керівники міліції, слідча оперативна група, до якої ввійшли представники Міністерства Внутрішніх Справ і Військової прокуратури. Розпочато акцію затримання В. Собка. Міліціянти і військові з допомогою собак приступили до обстеження гірсько-лісового заповідника.

У зв'язку з деморалізацією і „дідовщиною", тобто знущанням старших вояків — „дідів" — над новачками, застосування зброї в українській армії й арміях інших країн колишнього СССР почастішало. Згідно з Військовою прокуратурою, минулого року через „дідовщину" в українському війську убито п'ятеро осіб і 44 поранено.

У СВІТІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ВАТИКАН полагодив історичне спірне питання з лютеранами, котре було причиною розподілу західних християн тому 500 років. У четвер, 25-го червня, Ватикан підкреслив цю підписе декларацію, з якою погоджується більшість лютеранів світу та котра стверджує, що римо-католики і лютерани поділяють основне розуміння, як люди отримують Боже прощення та спасіння. Документ, затверджений минулого тижня Лютеранською світовою федерацією, проголошує, що католики і лютерани знайшли істотну спільну базу в спірному питанні про „виправдання" — дію, через яку людина стає достойною Божого спасіння.

В АМЕРИЦІ

СУЗАН МЕК ДУҐАЛ, ВІДОМА постать з Вайтворерської афери, котру ув'язнено за те, що не хотіла відповідати на питання лави присяжних про Билла та Гилларі Клинтонів, несподівано була звільнена з тюрми федеральним суддею з Арканзо, у четвер, 25-го червня. Суддя Федерального окружного суду в Літтл Рок, Джордж Говард мол., пояснив свій крок станом здоров'я ув'язненої, котра твердить, що 21-місячне ув'язнення значно погіршило її ушкоджений хребет. Рішенням суді елімінувало решту її дворічного присуду за поштове шахрайство, неправильне використання грошей та неправдиві зізнання. Не зважаючи на це, С. МекДугал ще має перед собою судові розправи в Літтл Рок і Каліфорнії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Прощай, щоденна „Свободо“!

Кожного, кому доводилося за одним заходом перегортати числа щоденної газети, бодай за один чи два останні тижні, охоплює це відчуття — немов вас проймає вітер, що летить над нашими днями і ночами, вітер очікуваних і неочікуваних новин, вихор спресованих у слова життєвих колізій, боротьби, людської снаги та енергії, нестримна течія думок і почуттів.

А скільки їх вмістила ріка часу, віддзеркалена у „Свободі“ за сто з гачком літ? Завдячуючи її щоденним сторінкам, українське „ми“ і українське „я“ щодня чули одне одного! А це ж було так важливо в умовах еміграції, виживання під чужим небом!

Відомий усьому світовому українству щоденник зв'язав у нерозривну нитку усі важливі події XX сторіччя, весь його біль і відчай, усі людські жалі і надії. І також склав у перлове намисто десятки, сотні славних, незабутніх українських імен — від священика-патріота о. Григорія Грушки до популярного українсько-американського спортовця Зенона Снилика. А між ними двома, першим і останнім редакторами щоденної „Свободи“, — галерія яскравих, незабутніх редакторських та авторських постатей.

Через редакційне горнило „Свободи“ перейшли велети суспільно-політичної думки і громадсько-культурної праці — колишній дипломат Західньо-Української Народної Республіки Лука Мишуга, літературознавець Лука Луців, поети загальноукраїнського маштабу Богдан Кравців і Леонід Полтава, публіцист-ерудит Іван Кедрин-Рудницький, політичний науковець Михайло Сосновський, новелістка Любов Коленська, шевченкознавець і донцовознавець Людмила Волянська, творець власного жанру О-КА, суботні фейлетони якої мовби промовляли голосом і почуттями сотень і тисяч українців.

Талант і самовідданість цих непересічних українських газетярів зробили „Свободу“ оригінальною і незаступимою, хоч вона ніяким спеціяльним чином не претендувала на ролю і значення професійної газети — завжди чула себе братським, громадським органом. Та й створювалася вона, властиво, руками самої громади — ніяка інша україномовна газета не вміщувала так багато й таких докладних дописів зі самої гущі життя українських громадських, політичних, наукових, спортових, мистецьких, церковних організацій і установ Америки, Канади, Европи, Австралії, Бразилії.

І навіть 2-га сторінка, більш-менш чиста публіцистика, — це добровільно-жертовна творчість наших діяспорних інтелектуалів, за яку вони діставали тільки цей гонорар — щире редакційне „дякую“.

До особливих історичних заслуг „Свободи“ належить її мужня і послідовна надпартійність. Будучи глибоко патріотичною, вона ніколи не дала себе затягнути у вир міжпартійних чварів, політичної контраверсійности, завжди залишалася взірцем єдиного, неподільного українства. Не було це легке до практичного здійснення завдання, якщо мати на увазі, що серед авторів щоденника нерідко траплялися люди дуже різних, часом діяметрально протилежних політичних переконань, світоглядів і партійних смаків, різних релігійних конфесій, нарешті — просто різних людських характерів та темпераментів.

Ба — у самій редакції „Свободи“, братської газети, панувала атмосфера зударів в царині ідей, світоглядів, чи в царині естетики, і навіть вибухали „революційні“ моменти, коли від одного стола до другого літали горнятка з гарячою кавою — бо хіба ж без зударів, без суперечок, без палкого обстоювання і так само палкого відкидання народиться істина?

Щоб жити повним, повнокровним життям і плідно діяти, кожна редакція мусить складатися з різних особистостей.Хто зна, чи є ще інша така професійна ділянка, яка скликала б до себе в такій мірі різних людей. Бо саме різниці у знаннях, смаках і поглядах й є запорукою успішної діяльности, запорукою тісного зв'зку з громадою, яка також складена з різного-прерізного людського матеріялу. У цьому сенсі „Свобода“ була типовою газетою і ні на крок не відставала від інших, у редакціях яких працювала не жменька, а сотні й тисячі газетярів.

Якось дивно звучить це слово у застосуванні до щоденної, здавалося, — вічної — „Свободи“: була...

Ні, це надто велике явище, щоб його міг хтось перекреслити, покласти на архівну полицю. „Свобода“ вже є назавжди — в історії західної української діяспори, в історії національно-визвольної боротьби нашого народу, в історії України.

Лариса Старикова,
Київ

УКРАЇНСЬКІ МІТИ

У площині мітів вислід виборів до парляменту дав поштовх до чергової політичної розкрутки, вісь якої проходить через дилему: комуністи-реформатори. Перемога комуністів автоматично активізує ті сили, які традиційно вважаються реформаторськими. До останнього часу до так званого реформаторського крила намагався належати і Президент України Леонід Кучма. Однак відмова Василя Кременя від посту заступника голови Адміністрації і надання переваги депутатству свідчить про глибину занурення Президента в царину НДП. Тож на такому тлі карт-бланш отримують традиційні реформатори, які намагаються втягнути на борт власного човна голову Нацбанку Віктора Ющенка. Складається враження, що основним мітом президентської кампанії 1999 року стане саме колізія: комунізм-реформаторство.

Переможець парляментарних виборів 1998 року, КПУ, є ідеологічною силою, яка яскраво виражено соціяльної програми за собою не має. До того ж свій електорат, людей пенсійного віку, КПУ ділить з ППСУ Наталі Вітренко, яка теж не збирається виходити за межі примітивного ідеологічного популізму. Провідні постаті СПУ Олександра Мороза давно вже належать до лав номенклятури, хіба що законодавчої гілки влади. Опозиційна „Громада“, мабуть, дбатиме про напрочуд гостре, однак загалом досить обмежене питання обслуговування боргів. Тож склад обраного парляменту являє собою проштовхнуту через стереотипи інформаційно нерозвиненого суспільства здеформовану і бліду тінь того представництва, яке було явлене в списку партій Центвиборчому. Міт ч. 1, який має шанси перетворитися на політичну дійсність, — „комуністи-реформатори" — не відбиває тих глибинних процесів, які відбуваються у суспільстві.

В той же час справжній комунізм ходить іншими стежками. Не соромлячись видатися ретроґрадом, голова Адміністрації Президента Євген Кушнарьов пов'язав резиґнацію голів трьох обласних адміністрацій з перемогою опозиційних до НДП сил у виборах. Відчуття такту чергового разу зрадило голові президентської Адміністрації — Президент дійсно мав би зі свого оточення виключити тих, хто пов'язав свою долю на виборах з тими силами, які внесли в свої списки опозиційних кандидатів на пост президента. Але змушувати голів обладміністрацій впливати на виборців — це вже майже скандал для тих, хто вважає себе реформаторами. Як відомо, в дійсно демократичному суспільстві державні службовці мають стояти поза політичними пристрастями.

Інша справа — уряд. Жахлива трагедія на шахті в Донецькому висвітлила два застарілих, проте напрочуд актуальних, боки справи. Поперше, громадськість мала можливість побачити, наскільки „ручною" стала преса після парляментарних виборів. Подруге — наскільки недосконалою є система виконавчої влади, яку Президент майже офіційно пообіцяв утримати аж до власних перевиборів. Необхідність особистої присутности прем'єр-міністра на місці трагедії для оперативного вирішення побутових питань зайвий раз показала всю недосконалість старого заіржавілого екс-совєтського бюрократичного апарату виконавчої влади.

Іншу групу мітів на прес-конференції демонстрував голова Держкомнафтоґазу Михайло Ковалко. Як відомо, головна проблема української нафтоґазової галузі — це борги. Дійсний стан справ у цій сфері на хвилину висвітлився під час офіційного російсько-українського зближення. Саме тоді Держкомнафтоґаз був підданий нищівній критиці. Однак, здається, все владналося. Наближена до екс-кабінету Павла Лазаренка „Укрнафта" потрохи підтягує під себе переробну і торгову інфраструктуру, процес освоєння корисних копалин йде своєю чергою, а сам М. Ковалко, попри вересневий указ Президента про подолання диктату природних монополій, опікується концентрацією ґазового господарства в межах нової структури.

Інша риса сучасного змітологізованого буття — приватизація. Нині вона має дати в бюджет понад 1,000.000.000 гривень. Цей міт був викликаний пожвавленням на фондовому ринку у зв'язку з появою акцій ключових промислових об'єктів. Привабливі промислові об'єкти влітку 1997 року на фондовому ринку дійсно з'явилися. Ціна на акції обласних енерґокомпаній піднялася до 16 номіналів. Однак, як тільки держава виявила у тому своє зацікавлення, вартість акцій впала до 5 номіналів, і торги було просто припинено. Як подейкують фондові спекулянти, покупців на акції славетного „Лiносу" не знайшлося взагалі. Тож 1.000.000.000 бюджетних гривень від приватизації лишаються просто мітом. Таким же сумнівним мітом є й загальна користь приватизації, принаймні приватизації у тому вигляді, маховик якої на повну потужність нині розкручено в Україні.

Стан економіки, який спіткав країну, не можна вже навіть назвати паралічем. Наявною є повна відсутність економіки. Хочеться сподіватися, що відбувається кардинальний перелом суспільства до видужання. Однак, чи таке тлумачення подій, до якого найвірогідніше вдадуться провідні політичні сили на виборах 1999 року, не є черговим мітом?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про струсине перо

Серед усіх пам'яток, які накопичилися в мене за ці довгі роки, однією із найдорожчих є для мене дивна книжка, а радше свого роду календар із 1958 року, виданий нюйоркським підприємством продажу домів, в якому на різних сторінках, з припадковими датами, писав „на брудно" свої вірші та думки Роман Купчинський.

Розуміється, ця книжка знайде собі місце в котрійсь з наших бібліотек і втішатиметься славою бібліографічної рідкости, але тепер беру її часто в руки і читаю писані олівцем, так добре знаним мені письмом, поперекреслювані рядки, різні-прерізні поезії, пісні чи короткі віршовані думки. Деякі із них увійшли до останньої посмертної збірки Р. Купчинського п. н. „Невиспівані пісні", але деякі залишилися таки в тому календарі невикінчені, так як вихлюпнулися з чутливої душі того вийняткового співця, поета, військовика, а передовсім — великого романтика, що писав лише під відповідним настроєм. Довгими роками він містив щотижневі „Відгуки дня" спершу у „Ділі" у Львові, а відтак тут, у „Свободі", але хоча вони були справді „відгуками днів", кожний один поставав у нього довго і з трудом, хоча і дуже легке він мав перо. Тому такий правдивий є його вірш „Подяка за струсине перо", присвячений Наталії Андрусів, виписаний, дивним збігом обставин, на сторінці з календаря кінця червня 1958 року — значить, рівно сорок років тому.

Читаю його тепер — і так точно віддзеркалює він настрої автора, і водночас упізнаю в ньому мій власний сьогоднішній настрій:

Дала мені дівчина раз
струсине перо:
„Нехай воно вам
служить на славу
і добро.
Пишіть ним драми, вірші,
новелі і пісні,
Хай будуть сонцесяйні,
бадьорі й голосні!"
Спасибі, люба пані,
за ваш сердечний дар,
Махну пером і, може,
ще підлечу до хмар...

Скільки із нас, журналістів, дістало, хоч, може, не від „дівчини", — але таке струсине перо, і як по-різному ми тим пером мали нагоду махати. Правда, рідко у кого було стільки талантів, як у Купчинського, і про усе це пише він у тому вірші — про поезію, пісні й про фейлетони, що довгими роками цікавили й радували читачів „Діла" та „Свободи".

Писав я фейлетони,
і навіть мав ім'я,
Та перестав, і слава
розвіялась моя.

Але така доля нас усіх, що зачисляємо себе до журналістів. Ми пишемо на сьогодні, а не на завтра, і пишемо справді відгуки сьогоднішнього дня, а не давноминулого.

Тому так важко тепер сприйняти зміну із писання про відгуки сьогоднішнього дня на ті, з учорашнього чи передвчорашнього. Тому цей вірш про струсине перо, що постав перед сорока роками, таким актуальним видається сьогодні.

У нас усіх таке струсине перо в руках і ми ним відповідно махаємо, щоб дати читачам цікаву і приємну інтелектуальну поживу.

Дай Боже, щоб воно не висохло тепер і щоб сповнилися слова дівчини, призначені для Купчинського, але актуальні для нас усіх, що стараємося наше струсине перо далі використовувати, — на славу і добро...

О-КА

Василь Ленцик

„Весна народів" в Галичині

„Весна народів", яка почалась в Італії, перейшла через цілу Европу і, як той гураґан, змусила абсолютистичні монархії проголосити конституційний лад, чи, як у Франції, (22-25-го лютого 1848 р.) республіку. В Австрії цісар Фердинанд І змусив до резиґнації Меттерніха, який мав назву „жандарма Европи". Цісар Фердинанд проголосив конституцію 25-го квітня 1848 року. Вона забезпечувала свободу слова, друку, зборів і запевнювала вплив на владу народному представництву.

Перша вістка про конституційний патент прийшла до Львова щойно 18-го березня. Поляки зараз другого дня склали петицію до цісаря з домаганням політичних прав для себе. Водночас вони пробували приєднати до своєї справи й укрїнців, зокрема вихованців Львівської Духовної Семінарії, що були до певної міри просякнуті польським духом і навіть повбирали польські конфедератки, але зі синьо-жовтими стрічками. Полякам, одначе, справа з українськими підписами не вдалась. Д-р Кирило Максим Вінковський, що був присутній при тому, звернувся до семінаристів, щоб вони, перш ніж підпишуть петицію, домагались, щоб у ній було запевнення прав для українців як окремого народу. Поляки зійняли крик, що нема окремого русинського (українського) народу, але цим вони відвернули від себе значну частину українців, що доти, не задумуючись, ішли за польськими патріотичними гаслами.

Українці, щоб запобігти польським спробам переконати віденський уряд, що Галичина — це польський край, зібрались 19-го квітня 1848 року у соборі св. Юра під проводом перемиського Єпископа Григорія Яхимовича, згодом львівського Архиєпископа і галицького Митрополита, і ухвалили окрему петицію до цісаря. В ній вони домагались української мови в школах та урядах, глибшої національної освіти для нашого духовенства та зрівняння його в правах з духовенством інших обрядів, доступу для українців до всіх публічних урядів. На тому зібрані українці вирішили заснувати свою національну політичну організацію.

Дня 2-го травня 1848 року у Львові відбулись установчі збори першої галицько-української політичної організації — Головної Руської Ради. Головою Головної Руської Ради був Г. Яхимович, в тому часі головний оборонець української справи в Галичині. Він, між іншим, привітав зібраних розповіддю-причтою про женця-русина, що встав пізно до роботи на полі, а як став опісля жати, то порівнявся зі сусідами, а заки сонце заходило — перегнав всіх женців. „Таких русинів нам треба, бо сонце високо і сусіди давно в полі, а чим довше ми спали, тим сильніше мусимо взятися до праці, щоб вони не насміхалися з нас і щоб ми порівнялися з ними". Цю причту кожний зрозумів.

Слово палкого провідника українців, промовлене 150 років тому, актуальне і сьогодні в Україні. Єпископ Яхимович обстоював поділ Галичини на польську (мазурську) частину і українську, безкомпромісово виступав проти латинщення наших вірних. Польська преса нападала на Єпископа Яхимовича, Владику-патріота. Коли державний прокуратор звернувся до Владики із запитом, чи має напади конфіскувати, на це була відповідь: „Не треба конфіскувати, бо відома річ, що вуличники не кидають камінням на дерево, котре не родить".

Після промови о. Куземського, заступника голови Головної Руської Ради, виступив депутат громади Камінки Волоської, Жовківської округи, Іван Залужний, який, як пише „Зоря Галицька", дякував Єпископові Яхимовичеві й усім присутнім за те що „уймаються за руським народом і так щиро стараються про його добро". І далі дописувач „Зорі Галицької" стверджує: все, що говорив І. Залужний, було „таке добре, таке розумне та на своїм місці, що всі не могли надивуватись його здоровому, простому розумові й бистрому розсудкові".

У першій відозві до народу з 10-го травня 1848 року Головна Руська

(Закінчення на стор. 6-ій)

Ярема Купчинський

СПОМИН ПРО „РІДНУ ШКОЛУ"

Хоч багато літ і ще більше миль розлучало мене з Радеховом, тепла пам'ять про місто моєї молодости завжди будила мої емоції. Непохитна віра у краще майбутнє ніколи не залишала моїх думок і сподівань. Тому, як тільки нетерпеливо очікувана воля запанувала в Україні, я відбув мою першу прощу до рідного міста. Як дуже воно змінилося за 50 років! Вулиці здавалися вужчі, а будинки менші від тих, що зареєструвалися в моїй пам'яті.

Переходячи коло колишнього Народного Дому, пригадав я „Рідну Школу", що містилася в цьому будинку. Пригадав добрих, шляхетних учителів. Вони нас вчили за півдурно і зносили різні неприємності і шантажі від польської влади. Пам'ятаю, що директором був Нападій, а учителями — Гнида, Баран, Ольга Новицька, Галя Мазяк (пізніше Дибайло) і мій батько, Ярослав Купчинський. Більше прізвищ, на жаль, не пригадую.

Хоч виділова (польська) школа була безплатна, за „Рідну Школу" родичі мусіли платити тяжко запрацьованими грішми. Як відомо, за Польщі панувало велике безробіття. Українське населення складалося зі селян, духовенства і малої кількости інтеліґенції, яка не пишалася великими маєтками. З вище згаданих причин, посилати дітей до „Рідної Школи" було великою жертвою для більшости українців.

Не зважаючи на численні труднощі, „Рідній Школі" не бракувало студентів. Подиву гідне: багато учнів — то були діти свідомих селян, зі сусідніх сіл. Вони щоденно ходили пішки кілька миль, щоб учитися в „Рідній Школі". Пригадую, що село Середпільці мало особливо велику кількість ходячих студентів.

Наука відбувалася українською і частинно польською мовами. Історію мусіли вчити польську, бо українська перебувала під забороною. Однак наші свідомі учителі вчили історію України нелеґально, часто під час годин, офіційно призначених на руханку. Наука починалася у 8-ій годині ранку і тривала до 1-ої. Навчальний тиждень складався з шістьох днів, включно зі суботою, а в неділю ціла школа ходила парами до церкви.

В „Рідній Школі" у Радехові, як у всіх школах того часу, щедро уживали тілесної кари. В кожній клясі був патик, яким учителі часто гонили розум з долішньої частини тіла до голови. Учні, що не могли опанувати приписаного матеріялу, „репетували" дану клясу. Таким чином менш інтеліґентні, старші і фізично більші діти часто вчилися з молодшими.

В одній з моїх кляс був старший хлопець, Влодик, що чомусь мене незлюбив і все знайшов причину, щоб мене бити. Одного разу на лекції релігії отець Зінькович запитав його, скільки є Богів. Ціла кляса зареготалася, коли він відповів, що є три Боги. Назвавши його туманом, отець сказав йому сідати і завдав мені те саме запитання. Даючи правильну відповідь, я напитав собі біди, бо по науці Влодик вже чекав на мене на вулиці і сильно мене набив.

Моя остання сутичка з Влодиком трапилася кілька років пізніше, під час Другої світової війни. Будучи студентом української гімназії у Львові, я приїхав до Радехова на вакації. Після кіна, що містилося тоді в будинку польського „Сокола", десь взявся Влодик і почав насміхатися з моєї шапки-мазепинки. Хоч він все ще був більший від мене, я вчився боксування в Українському Спортовому Клюбі у Львові і це до певної міри вирівнювало наші „бойові" можливості. Коли Влодик зіпхнув мене зі сходів, почалася коротка бійка. Вона скінчилася тим, що Влодик лежав на землі, а я стояв над ним зі стисненими кулаками. Від того часу Влодик мене більше не зачіпав.

Пригадую цікаву і трохи смішну подію з моїх молодших літ в „Рідній Школі". Одної погідної літньої неділі відбувався шкільний фестин. Були забави, гри, морожене та інші ласощі. Також була льотерія, де купувалося льоси і можна було виграти різні забавки і навіть звіряток. Так сталося, що я виграв великого живого голуба. Вхопивши перестрашеного птаха двома руками, я бігом подався додому. Але доля, що так приємно до мене усміхнулася ще кілька хвилин тому, жорстоко закпила собі з моєї радости. По дорозі перейняли мене старші хлопці, „батяри", і намовили поставити голуба на землю, щоб побачити, який він високий. Я ревів пекельними голосами, коли мій голуб махнув крилами і піднявся високо понад наші голови. Мабуть, цілий Радехів чув мене, як я біг від Народного Дому аж поза церкву, на вулицю Лукову, де мої родичі винаймали мешкання в Стапана і Настуні Маркових.

Пригадую, що середина міста була викладена великими кам'яними плитами і називалася Ринок. Там кожного понеділка відбувався ярмарок. Селяни з околичних сіл, і навіть аж з Волині, привозили різні продукти на продаж. Також торгували домашніми звірятами і птицями. Не бракувало різних ручних виробів і забавок. Заповнені людьми корчми, особливо ж славна „Праца", нагадували вулики з бджолами. Треба пам'ятати, що на ярмарок приїздили возами з кіньми, які мусіли стояти годинами на вулицях міста. Як падав дощ, то кінський гній мішався з болотом і робив дуже неприємне враження. В той час Радехів був малим, брудним повітовим містом з великою кількістю польського і жидівського населення.

Я ще був тоді в першій клясі, як мій дідо, отець Іван Купчинський, приїхав зі села Пературина на ярмарок. Звільнивши мене з останньої години науки, він ішов зі мною додому. Так сталося, що в той сам час купець на ринку продавав дерев'яні коники. Побачивши їх, я почав нудити діда. Трохи зі встидом мушу признатися, що пам'ятаю таку нашу розмову:

— Дзядзю, купи мені коника.

— Ти вже маєш богато коників вдома.

(Закінчення на стор. 5)

У ЧЕТВЕР, 25-ГО ЧЕРВНЯ, заступник міністра закордонних справ Ірану знову публічно повторив відмову політичного діялогу своєї країни з Америкою. Він, хвалячи Уряд президента Билла Клинтона за пом'якшення дотепершнього ворожого наставлення, відразу гостро скритикував Вашингтон за те, що не покидає каральної політики проти його країни. В інтерв'ю міністер Жавад Заріф подав точну відповідь на минулотижневі залицяння Меделин Олбрайт, секретаря Державного департаменту, де вона закликала уряд Іраку до вироблення спільної мапи можливих шляхів до нормалізації взаємних відносин. Ж. Заріф підкреслив, що Іран покищо бачить тільки реторику зі сторони ЗСА, одначе конкретних доказів цих бажань маловато. Серед його закидів нещирости ЗСА до Ірану він підкреслив — дальше існування торговельного ембарґо проти Ірану та опозиція Америки щодо будови нафтопроводу через територію Ірану для транспортування нафти з Каспійського моря. Ці заввагі тільки посилили минулотижневі репліки Камала Харразі, іранського міністра закордонних справ у Еспанії, котрий сказав, що ЗСА мусять „фактами“ доказати свою щирість. Ані президент Мохаммед Хатамі, ані духовний провідник аятолла Алі Хаменей публічно не зареаґували на слова М. Олбрайт.

Відбулися інформативні збори Першого Українського банку „Певність“

Зліва — Адріян Гаврилів і Юліян Куляс (відкриває збори).

Дженкінтавн, Па. — Тут 13-го травня у приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру відбулися успішні річні інформативні збори членів Першого Українського банку „Певність“ у Філядельфії. Збори відкрив д-р Юліян Куляс, президент і директор банку. Разом з д-ром Ю. Кулясом при президіяльному столі сидів Адріян Гаврилів, менаджер філядельфійської філії і віцепрезидент банку.

В своєму слові д-р Ю. Куляс говорив, що 30-го жовтня 1997 року банк „Певність“ змінив свій чартер і став акціонерним банком. Ця конверсія допомогла одержати понад 60 млн. дол. нового капіталу. Банк „Певність“ закупив модерне устаткування, комп'ютеризація буде впроваджена вже в серпні цього року. Кошти цієї модернізації виноситимуть понад 600,000 дол., але вони створять можливість полагоджування трансакції електронічно. Це дасть можливість обслужити молодшу генерацію нашої громади та загальний американський ринок. У зв'язку з переходом на акціонерну систему створено фундацію „Спадщина“, яка на сьогодні має вартість майже сім мільйонів долярів. Уділи (шери), які мали початкову вартість 10 дол., тепер їх вартість доходить до 17 дол. Це все уможливить банкові „Певність“ збільшити допомогу нашій громаді вже в найближчому майбутньому. Метою згаданої фундації є допомагати поза межами України нашим церквам, школам, музеям, науковим та молодечим організаціям.

З приводу цієї зустрічі банк „Певність“ роздав наступні дотації: ЗУАДК, УСО „Тризуб“, Укр. Федерація Філядельфії, „Пласт“, Сестри св. Василія Великого, Суспільна Служба Т-ва Укр. Сеньйорів, „Світличка“, Танц. ансамбль „Волошки“, Т-во „Черемош“, а в січні ц. р. — НУРШ. Разом датків на 37,500 дол. у Філядельфії в 1998 році, а в 1997 році банк „Певність“ розділив допомогу на суму біля 100,000 дол.

Банк „Певність“ має три філії в околиці Чикаго і одну у Філядельфії.

Банк старається допомагати українській громаді в ЗСА, щоб не допустити до занепаду громадського життя. Як приклад, д-р Куляс вказав на загрозу наших забезпеченевих союзів та їх пресових органів. Він, однак, переконаний, що злуки наших союзів є позитивним явищем. Він уважає, що для нашого загального добра наша громада в Америці повинна якнайскоріше об'єднатися, хоч би навіть з огляду на Конгрес Світового Конгресу Українців, що наближається. Він вважає, що найновіша іміграція в ЗСА начислює понад 70,000 осіб, однак вона хоч численна, покищо оминає наше організоване життя, але він вірить, що з часом це зміниться.

Д-р Ю. Куляс досить песимістично висловився про Верховну Раду України, яка мало дбатиме про економічні реформи, які мають вивести Україну з економічної кризи. Він вважає, що середовище Президента Леоніда Кучми не сприятиме реформам в Україні. Він також вважає, що український кокус в американському Конгресі під проводом конгресмена Джана Факса є позитивним явищем, яке треба підтримувати.

Банк „Певність“ надає велику допомогу українській громаді, а тому йому належиться признання і всебічна підтримка нашої цілої громади в ЗСА.

Методій Борецький

Парляментаристи...

(Закінчення зі стор. 1)

перший доповнити словами "та уповноваженого представника керівника депутатської групи позафракційних"; пункт другий — після слів "фракції, фракцією" доповнити відповідно словами "чи групи, чи групою".

Вирішено включити до порядку денного такі питання:про приватизаційні майнові сертифікати; про утворення тимчасової слідчої комісії ВР для вивчення законности використання бюджетних фондів, що використовувалися для реконструкції і будівництва шляхів, споруд і комунікацій, а також інших питань, пов'язаних з проведенням грошово-кредитової фінансово-інвестиційної політики в Києві на період з 1996 по 1998 рік; про внесення змін до Конституції України щодо збільшення числазаступників голови ВР.

Далі парляментаристи України почали 16-те висунення кандидатів на пост голови ВР України. Серед запропонованих кандидатів були: Петро Симоненко, Іван Плющ, Олександер Мороз, Володимир Семиноженко, Олег Литвак, Валерій Череп, Михайло Сирота, Юрій Костенко, Юрій Кармазін. Більшість кандидатів зняли свої кандидатури, а В. Семиноженко був відсутній, тому довелося знятй і його кандидатуру. Залишився тільки представник Руху Юрій Костенко.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл на зустрічі з журналістами підтвердив, що на погоджувальній раді ~~фракцій досягнуто~~ домовлення, що 16-ій турі висування у бюлетені для таємного голосування залишиться один кандидат, висунений чотирма правими і центристськими фракціями, в даному випадку це — Костенко. Голосування за Костенка, зазначив Чорновіл, відбудеться у вільному режимі. Кожний депутат без будь-якої контролі з боку партійного керівництва мусить підтримати, або не підтримати члена Руху. На думку Чорновола, це відкриє шлях до прийняття важливих документів, зокрема бюджетної резолюції і попереднього схвалення поправок до Конституції.

Голосування перенесено на 29-го червня.

Франція і...

(Закінчення зі стор. 1)

на европейському рівні, у боротьбі з ростом злочинности і вуличного насильства,—сказав, виступаючи не пресовій конференції після підписання договору, Г. Дейкстал. Він закликав розвивати співробітництво між країнами Центральної і Східньої Европи і підкреслив, що підписаний договір — це перша угода між країнами, які не мають спільного кордону. Дійсність, одначе, така, що проблему боротьби зі злочинністю слід розв'язувати разом, виходячи за межі національних законодавств.

У ЧЕТВЕР, 25-ГО ЧЕРВНЯ, Верховний суд вирішив, що Конституція забороняє Президентові зміняти закон, вживаючи своє вето на поодинокі точки видатків або специфічних податкових пільг, які були схвалені Конгресом. Голосами 6 до 3 Верховний суд відкинув десятилітні намагання змінити владу Президента у боротьбі з Конгресом. Закон вето на поодинокі точки давав право Президентові самому скасовувати закони, для користей власної політики, не зважаючи на першу точку Конституції, в якій точно з'ясовані президентські права. Президент Билл Клінтон, який перебуває на офіційних відвідинах Китаю, довідавшись про рішення Верховного суду, сказав, що „він є розчарований таким рішенням, яке є поразкою для всіх американців, бо позбавляє Президента цінного знаряддя для елімінації непотрібних витрат з державного бюджету та можливостей публічного дебатування, як найкраще вживати громадські гроші“.

Спомин про...

(Закінчення зі стор. 2)

— Я мушу мати ще одного. І як ти мені його не купиш, то я не рушуся з того місця.

— Добре. Я сам піду додому, а тебе тут лишу.

— А я тебе не пущу!

Будучи розпещеним одинаком, я голосно плакав і штовхав діда головою в живіт. Почали зглядатися люди, і щоб закінчити публічну авантуру, мій добродушний дідо таки купив мені дерев'яного коника.

Народний Дім з „Рідною Школою“ був також центром українського культурного життя. Вистави, академії, концерти та інші імпрези, що опиралися на найкращих талантах тодішньої української інтелігенції, часто були спрямовані в напрямку шкільної молоді. Пригадую дитячий масковий баль, уряджений „Рідною Школою“. Мій батько, талановитий маляр, цілими тижнями працював над моїм костюмом, що зображував українську дитячу пресу. Його зусилля мали успіх: мій костюм був чудовий! Ми були досить розчаровані, як першу нагороду вручили маленькій дівчинці, бльондинці, що була перебрана за червоного гриба-мухомора. Я одержав другу нагороду. Хоч її костюм був примітивніший від мого, мушу признати, що особистою красою Ліда Гарасимняк помітно мене перевищувала.

Польський уряд панічно боявся свідомих українців і вічно їх переслідував. Пацифікації, арешти, вивезення молодих чоловіків до Берези Картузької були яскравими доказами польської антиукраїнської параної. Мушу згадати, що навіть мій батько був політичним в'язнем в польській тюрмі, а мій вітчим, Володимир Дубайло, був засланий до Берези Картузької. Хоч формально українські часописи були дозволені, дуже часто світилися вони порожними сторінками, бо статті не переходили польської цензури.

Прийшов незабутній 1939 рік, і неминучість війни посилила польські переслідування. Багатьох молодих чоловіків арештували і вивезли до Берези. Мій вітчим вже другий раз зазнав тієї польської каторги. Також зростала діяльність ОУН. Горіли скирти панського збіжжя і збільшували напруження та неспокій. Коли вже врешті вибухла війна, „Рідна Школа“ перестала існувати. На її місце прийшла десятирічка, яку заложили большевики після зайняття Радехова.

Будучи учителем, а відтак директором у великій американській шкільній системі, я вважаю себе кваліфікованим оцінювати якість шкільництва. З подивом і пошаною пам'ятаю „Рідну Школу“, яка серед скромних обставин давала високоякісну освіту. Її учасники не тільки плекали шкільні вмілості, але також гартували свої характери. В „Рідній Школі“ розбуджувалась національна свідомість і непокоримість українського духа, який, за прикладом безсмертного Прометея, ніколи вже не зникне з лиця землі.

У П'ЯТУ, ДУЖЕ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ,
коли відійшов від нас у вічність наш незабутній і найдорожчий МУЖ, ШВАҐЕР, КУЗИН І ВУЙКО

бл. п.

АНДРІЙ ІВАНІВ

заупокійні
СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відправлені
4-го липня 1998 р. о год. 10-ій ранку
в соборі свв. Володимира і Ольги,Чикаґо, Ілл. та в церкві св. Андрія у Львові.
2-го липня 1998 р. ранком
в Монастирі отців Редемптористів у Львові.

Андрій — загально відомий громадський діяч, все мріяв про Україну, та з набуттям незалежности старався допомогти нашій молодій державі. З любов'ю до неї відійшов від нас.

Про пам'ять і молитви за душу покійного просить

дружина — НАТАЛІЯ ІВАНІВ і вся родина.

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ
у глибокому смутку повідомляє, що проживши 68 років, 23-го червня 1998 р. після довгої недуги, помер в Арлінґтоні (Массачусетс)
довголітній співробітник Центру ім. Петра Яцика
(Проєкт перекладу *Історії України-Руси* Михайла Грушевського)

бл. п.
д-р

БОГДАН СТРУМІНСЬКИЙ

Після похоронних відправ у Дорчестері, тлінні останки покійного перевезено до Варшави на місце вічного спочинку.

Канадський інститут українських студій висловлює глибоке співчуття родині покійного.

Вічна йому пам'ять!

ЮРІЙ КОВІНЬКО

народжений 14-го квітня 1915 р. в Полтаві, відійшов у вічність 17-го травня 1998 р. по короткій недузі в Гартфорді, Конн.

Бл. п. Юрій, коли був молодим чоловіком в Україні і в Зальцбурзі, був оперовим співаком, а в ЗСА членом капелі бандуристів. Завжди був вірним сином української церкви і українського народу.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — КАТРУСЮ
сина — ВОЛОДИМИРА,
невістку — ХРИСТИНУ
внучку — ЛІДУСЮ
дочку — ЛЕСЮ
зятя — АНТОНІЯ
внуків — ЮСТИНА і ХРИСТОФОРА

Родина складає щиру подяку всім, котрі ділились нашим смутком, а особливо о. Дмитрові Мамчурові і його дружині, всім хористам, дорогим сестрицям за приготовлення тризни.
Інж. Олександрові Пришлякові і Атаназієві Ковальчукові за їхні щирі і дорогі прощальні слова.
Рівнож дякуємо всім жертводавцям, котрі склали суму 755 дол., в пам'ять бл. п. Юрія на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

СЛУЖБА БОЖА
у СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
відбулася 25-го червня в УКЦ Пресвятої Покрови Пречистої Діви Марії в Бріджпорті, Конн., а поминальна Панахида 28-го червня в УПЦ Святого Володимира в Гартфорді, Конн.

Ще раз родина складає щиру подяку всім приятелям, а покійному Юрієві

Вічную Пам'ять!

„Весна народів”...

(Закінчення зі стор. 2)

Рада заявила, що галичани належать до великого українського народу, який говорить однією мовою й числить (у тому часі) 15 мільйонів, з чого півтретя мільйона замешкувало тоді в Галичині. Органом Головної Руської Ради була „Зоря Галицька”, якої перше число появилось 15-го травня 1848 року, як „часопис для справ народних, політичних і церковних, словесности і господарства сільського, галицько-угорського і буковинсько-руського народу”.

Коли створилась Головна Руська Рада, поляки вислали свого представника в особі Суського, який старався не допустити до заснування окремої укрїнської політичної організації. На його дії відповів йому, як пише д-р Кость Левицький, сильним словом Алексій Заклинський, ще тоді богослов, що „русини самі о своє добро старатися мусять”. „На такі слова поляк забрався зі залі нарад, бо всі присутні заявили: „Русини вже ніколи до Польщі не хочуть належати”. „Учасники з радости цілувалися, а старші тішилися, як діти, бо надія і ціла юність стала перед ними”.

Заклинський був також представником на Слов'янському Конґресі в Празі, що був скликаний чехами 2-го червня 1848 року. Крім Заклинського, брав участь в тому конґресі о. крилошанин Григорій Гинилевич з Перемишля і правник Іван Борисикевич, заступник голови Головної Руської Ради. На цьому з'їзді представники українського і польського народів уклали вперше угоду про рівноправність українців і поляків у Галичині, але ця угода не мала ніяких практичних наслідків.

До тієї же течії пробудження галицьких українців треба зачислити З'їзд Руських Вчених, який відбувся в музейній залі Духовної Семінарії 19-26-го жовтня 1848 року. Ініціятором того з'їзду був о. Микола Устиянович, а головою — о. крилошанин М. Куземський. На 118 учасників з'їзду українських вчених було 90 відсотків священиків, які під проводом крилошанина М. Куземського ухвалили багато корисних рішень для дальшого розвою української спільноти в Галичині. На цих зборах українських вчених М. Устиянович виступив зі золотоустою промовою, яка може виявитися повчальною і для депутатів теперішньої Верховної Ради — вони ж бо так чинять, мовби не здавають собі справи, що український народ очікує від них праці для спільного добра: „О, нема другого народу на Слов'янщині, що з такого високого щабля багатства і слави, що ними колись сяла Україна, так низько впав би в недолю... А хоч як низько впав український народ, та в глибині його душі знайдемо золоте зерно, що потребує тільки чулої і вправної руки, щоб засяяти ясним сяйвом вранішної зірки”. І далі: „Европа розкрила перед світом нову карту історії, а на ній золотими буквами написано 'Воскресіння'. Кожний народ потряс підвалинами своєї історії й почав нове життя, свободи і щастя; а хіба ж ми на те переболіли найтяжчу недолю в Европі, щоб далі дихати смертною задухою, мов під тягарем могили?”.

В той час, коли українська Галичина зрушилась до нового життя під проводом своїх світлих провідників, виступив також український католицький священик о. Василь Подолинський зі славним гаслом українського націоналізму. Оцей парох лемківського села Ветлина видав в 1848 році брошурку польською мовою „Слово Перестороги” — як відповідь польському „Дзєннікові Народовому” (що виходив у Львові). В. Подолинський заявив: „Ні один українець не буде ніколи зрадником України... Ми сильно віримо у відроження вільної незалежної України й нас зовсім не бентежить речинець, в якому нам судилась та воля і незалежність. Бо чим же є століття в житті нації? Хочемо бути народом і будемо ним неодмінно, бо голос народу — то голос Божий”.

Рік 1848 приніс галицьким українцям заснування культурно-освітньої організації Галицько-Руська Матиця, яка за статутом мала видавати і поширювати „добрі і корисні книжки для укріплення віри й моральности, поширення знання, розвитку красномовства, каліграфії, техніки, господарства й педагогії”.

Для галицького селянства 1848 рік приніс знесення панщини цісарським патентом, що був проголошений на Великдень 1848 року. Факт звільнення селян від панщизняної повинности став темою повісти Миколи Устияновича „Месть Верховинця” та прекрасної поеми Івана Франка „Панські жарти”, якої перше видання вийшло в 1887 році.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Київське „Динамо” — чемпіоном вищої ліґи України

Відбулися футбольні ігри передостанньої рунди чемпіонату вищої футбольної ліґи України. Згідно з вислідами змагань, остаточно вже визначилися чемпіони і віцечемпіони футбольної екстра-кляси України, якими вийшли, відповідно, київське „Динамо” і донецький „Шахтар”. „Динамо” перемогло симферопільську „Таврію” вислідом — 3:0, а „Шахтар” виграв з полтавською „Ворсклою” — 3:2. В останній рунді визначаться бронзові медалісти чемпіонату, на які претендують львівські „Карпати” і дніпропетровське „Дніпро”; обидва клюби мають досі по 51 точці. В показнику табелі ігор перші чотири сходинки зайняли:

1. Київське „Динамо” — 66 точок
2. Донецький „Шахтар” — 63
3. Львівські „Карпати” — 51
4. Дніпропетровське „Дніпро” — 51

Станіслав Медведенко виступатиме у Ванкувері

Один з чолових кошиківкарів київського клюбу „Будівельник” Станіслав Медведенко недавно був зарахований до професійного кошиківкового клюбу у Ванкувері. Шукачі талантів (скавти) цього клюбу вже давніше взяли під увагу цього талановитого українського юнака, і тепер остаточно вирішили його набути за ще не названу суму грошей.

Тетяна Терещенко — першункою на 400-метрівці

Одна з чолових легкоатлеток України Тетяна Терещенко недавно здобула першенство в міжнародних легкоатлетичних змаганнях в бігу на 400-метрівці з перешкодами.

Подав
О. Твардовський

Борис Бачинський та о. Мар'ян Процик поділили 1–2 місце на чемпіонаті УСЦАК з шахів. Бачинський здобув титул чемпіона на 1998 рік

32-ий турнір за першість Української Спортової Централі Америки й Канади з шахів відбувся 13-го червня ц. р. в Українському Народному Домі у Гартфорді, Конн., спонзорований місцевим Українським Шаховим Клюбом під проводом Йосипа Гладуна. Змагалося 12 шахістів, що репрезентували чотири осередки, а саме: господарів, УСК „Довбуш”, Ню Гейвен, клюб ім. Попеля з Баффало, Н. Й., і УСО „Тризуб”, Філядельфія. Обов'язки директора турніру виконував ланковий шахів УСЦАК д-р Орест Попович, який репрезентував „Чорноморську Січ”, Нюарк, Н. Дж. Учасників привітав місцевий організатор турніру Й. Гладун, а відтак турнір відкрив офіційно д-р Орест Попович, зокрема пояснивши систему змагань, а саме — 5 рунд швайцарською системою з часовим контролем по 30 хв. для кожного змагуна на цілу партію.

Кінцевий стан турніру: 1—2 (поділене) Борис Бачинський („Тризуб”) та о. Мар'ян Процик (клюб ім. Попеля) — по 4.5 точки з 5 можливих. Першуни виграли по 4 партії, а між собою зремісували. Б. Бачинський та о. Процик одержали однакові грошові нагороди, по 165 дол., але титул чемпіона УСЦАК на 1998 рік здобув Б. Бачинський з огляду на кращі другорядні точки. Ім'я чемпіона буде записане на чаші, присвяченій пам'яті інж. Лева Блонаровича, що її уфундувала „Чорноморська Січ”, і ця чаша буде зберігатися в її домівці в Нюарку, Н. Дж. Дальші місця: 3-тє місце Лев Марків („Довбуш”, 3.5) — 75 дол. 4–5 (поділене) Петро Галазан (УШК Гартфорд) і Омелян Марків („Довбуш” — по 3, і нагороди для змагунів з рейтінґом нижче 2.000 — по 50 дол. 6. Ілля Семчишин (УШК Гартфорд, 2.5, 7–9 (поділене) Йосип Гладун, Михайло Олійник (обидва — УШК Гартфорд) і Степан Мариняк („Довбуш”) — по 2; 10—12 (поділене) Ярослав Кунцик („Довбуш”), Микола Онисько і Пилип Процик (обидва — клюб. ім. Попеля) — по 1. П. Процик виграв вже другий рік підряд нагороду для юнака в сумі 100 дол. і перехідну чашу УНСоюзу.

По закінченні змагань нагороди вручив Йосип Гладун. У своєму заключному слові д-р Орест Попович заохочував українських шахістів стейту Коннектикат далі гуртуватися, зокрема в їхньому новоствореному Українському Шаховому Клюбі в Гартфорді, який став членом УСЦАК.

Успіх цьогорічного турніру завдячуємо передусім Йосипові Гладунові, який зумів придбати для турніру спонзорів, що ними були: Українська Федеральна Кредитова Кооператива в Гартфорді — 250 дол., Т-во „Самопоміч” у Гартфорді — 100 дол., Український Народний Дім, Ню Гейвен, Конн. — 100 дол., д-р Богдар Ворох і Дмитро Кулик — по 25 дол. Як добрий господар, Й. Гладун подбав про каву, інші напої, солодке і перекуску для учасників турніру. Цією дорогою УСЦАК складає йому і усім жертводавцям щиру подяку. Президентові Українського Народного Дому в Гартфорді Антонові Наконечному належиться подяка за вигідну, безплатну залю для нашого турніру.

Ланка Шахів УСЦАК

БІЛИЙ ДІМ МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 24-го червня, подав до відома свою нову політику щодо дії сприяння меншинам, згідно з якою підприємства, котрих власниками є члени меншинних груп, матимуть кращі можливості, коли змагатимуться за державні контракти. Зокрема це стосуватиметься тих ділянок, у котрих члени меншинних груп є невідповідно репрезентовані. Для прикладу це означає, що фірми, власниками яких є мурини, отримають допомогу, коли ітиметься про державні контракти перевезення товарів вантажними автами, але не у виробництві харчів. У ділянці будівництва перевагу отримають контрактори з меншинних угрупувань у деяких частинах країни. Іншими словами, контрактори з катеґорії, що зачисляється до дії сприяння меншинам, будуть затруднені в індустріях, на котрі Уряд видає три-чверті усіх грошей, призначених на контракти з малими фірмами.

• НА ПРОДАЖ •

• РІЗНЕ •

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻